

Jan Hájek

Elektronické hledače

Praha 2001, AA Praha a BEN – technická literatura

Jan Hájek

ELEKTRONICKÉ HLEDAČE

Bez předchozího písemného svolení nakladatelství nesmí být kterákoli část kopírována nebo rozmnožována jakoukoli formou (tisk, fotokopie, mikrofilm nebo jiný postup), zadána do informačního systému nebo přenášena v jiné formě či jinými prostředky.

Autor a nakladatelství nepřijímají záruku za správnost tištěných materiálů. Předkládané informace jsou zveřejněny bez ohledu na případné patenty třetích osob. Nároky na odškodnění na základě změn, chyb nebo vynechání jsou zásadně vyloučeny.

Všechny registrované nebo jiné obchodní známky použité v této knize jsou majetkem jejich vlastníků. Uvedením nejsou zpochybněna z toho vyplývající vlastnická práva.

Veškerá práva vyhrazena

© Jan Hájek, Praha 2001

Nakladatelství AA Praha a BEN – technická literatura

Jan Hájek: Elektronické hledače

AA Praha a BEN – technická literatura, Praha 2001

1. vydání

ISBN 80-85230-27-5 (AA Praha)

ISBN 80-7300-011-3 (BEN – technická literatura)

Obsah

Předmluva	6
1 Úvod	9
1.1 Blokové schéma	9
2 Hledání a hledače	11
2.1 Základní pojmy	11
2.1.1 Hledané a hledač	11
2.1.2 Spojení hledaného a hledače	12
2.2 Pasivní a aktivní	12
2.3 Spektra vlnění	14
2.4 Elektronika	17
2.5 Elektronický hledač	19
2.5.1 Rozdělení elektronických hledačů	21
3 Principy hledání	23
3.1 Hledání lidskými smysly	23
3.1.1 Zrak	23
3.1.2 Sluch	24
3.2 Směrnost	24
3.3 Odraz	26
3.4 Rezonance	27
3.4.1 Oscilátor	27
3.4.2 Anténa	29
3.5 Různé principy	29
4 Hledače kovových předmětů	31
4.1 Hledače záznejové	33
4.2 Hledače balanční	34
4.3 Hledače impulzní	35
5 Rádiové hledače	37
5.1 Rozdělení rádiových hledačů	39
5.1.1 Dělení podle kmitočtu	39
5.1.2 Dělení podle vzdálenosti	41

5.2	Radiolokační zařízení	42
5.2.1	Radar	45
5.2.2	Blokové zapojení radiolokátoru	45
5.3	Závodní rádiové hledání	47
5.3.1	Směrnost antén	47
5.3.2	Zařízení pro ROB	49
5.3.3	Vyhledávání automobilů	50
5.4	Družicové hledání	51
5.4.1	Navigační systémy	51
5.4.2	Navigační systém GPS	54
5.5	Hledání rezonance	57
5.5.1	Hledač rezonance GDO	58
5.5.2	Vlnoměr	60
6	Hledače radioaktivity	63
6.1	Detektor Geiger-Müllerův	64
6.2	Hledač radioaktivity s GMT	65
7	Hledače poruch	67
7.1	Hledače kabelů	67
7.2	Hledače poruch vedení	69
7.2.1	Hledače přerušení	69
7.2.2	Hledače zkratů	70
7.2.3	Impulzní hledače	70
7.3	Hledače poruch obvodů	71
7.3.1	Sledovače signálů	71
7.3.2	Generátory signálů	74
7.3.3	Logické sondy	75
7.4	Zkoušeče a indikátory	76
7.4.1	Zkoušečky	76
7.4.2	Indikátory pole	77
7.4.3	Indikátory výpadku	77
8	Různé hledače	80
8.1	Optické hledače	80
8.1.1	Světelné hledače	80
8.1.2	Infračervené hledače	82

8.1.3	Rentgenové hledače	83
8.2	Akustické hledače	84
8.2.1	Ultrazvuk	84
8.2.2	Slyšitelný zvuk	86
8.2.3	Infrazvuk	87
8.3	Neznámé hledače	88
9	Hledače informací	89
9.1	Knihy, časopisy, katalogy	89
9.2	Osobní počítače	90
9.3	CD-ROM	91
9.4	Internet	91
	Literatura	94
	Rejstřík	95

Předmluva

Člověk stále něco hledá. Já právě nyní hledám vhodná slova, kterými bych vysvětlil laskavému čtenáři, o co mi vlastně jde.

Oba stojíme na začátku nové edice, která se bude zabývat elektronickými hledači. Začátek je mi jasný, je připraveno několik prvních svazků, další jsou v plánování, ale vůbec nevím, kam to všechno povede a kde to skončí.

Sama definice elektronického hledače mi připravuje bezesné noci. Elektronika je totiž velmi obsáhlá, pronikla do všech oblastí lidské činnosti a vytvořila spousty rozličných hledačů, které rozšiřují možnosti lidských smyslů a hlavně je nahrazují tam, kde naše přirozené lidské schopnosti nestačí – např. při vyhledávání skrytých předmětů nebo elektromagnetického záření.

Hledání je pravděpodobně jednou ze základních lidských potřeb (či vlastností ducha?) a táhne se lidskými dějinami jako červená nit. Od hledání kamene mudrců přes zlato středověkých alchymistů až po dnešní proutkaře.

Nelze zapomenout ani na nespočetné vynálezce, kteří hledali nejen řešení denních problémů lidského žití, nýbrž si i vymýšleli problémy, které nakonec vyřešili elegantním vynálezem (nebo to nezvládli – o tom se však ví jen málo).

Obecně je hledání jistě velmi zajímavá filozofická záležitost – nechme jí tedy filozofům, kteří však hledají zpravidla pravdu (pokud vůbec existuje). Elektronické hledače pravdy snad zatím neexistují (známy jsou jen detektory lži).

Dříve se používalo ke hledání vytouženého nejen lidských smyslů, nýbrž i mozku (nejen vědění a chytrosti, nýbrž i kouzel, věštby a podobných záležitostí, kterým se muselo věřit). Dnešní doba používá k hledání moderních prostředků, mimo jiné, elektroniky.

Prvý svazek edice o elektronických hledačích má čtenáři přiblížit způsoby hledání, objasnit používané pojmy, definovat hledač jako elektronický přístroj, určit jeho všeobecné vlastnosti, vysvětlit funkci na přehledných blokových schématech, navrhnout rozdělení elektronických hledačů a pokusit se určit, co lze vše považovat za elektronické hledače.

V dalších svazcích budou popisovány jak hledací metody, tak i vlastní elektronické přístroje na základě jejich podrobných schémat. Zdrojem popisovaných zapojení je rozsáhlá literatura jak knižní, tak i články v odborných časopisech.

Velký rozsah materiálů o elektronických hledačích předpokládá zpracování kolektivem autorů. Cítí-li se někdo povolán k napsání příručky o některém druhu hledačů a má-li potřebné vědomosti z příslušného oboru, může se kdykoli přihlásit v nakladatelství ke spolupráci.

Doufám, že s výběrem témat a zapojení bude spokojen i náročný čtenář. Přeji příjemné počtení při hledání a hlavně nalezení nových informací a zejména mnoho úspěchu při použití elektronických hledačů, sestrojených na základě popisů v příručkách této edice.

Váš autor